

F. Škvrnda: Mediálne ohlasy na víťazstvo Petra Pellegriniho v prezidentských voľbách

- editor007 | 14. dubna 2024

SLOVENSKO: Prezidentské voľby na Slovensku vyvolali veľký politicko-mediálny záujem doma i v zahraničí. Na Slovensku ho deformovala agresívnymi hyperaktivitami opozícia, ktorá je frustrovaná z víťazstva Smeru-SSD na čele s Robertom Ficom v parlamentných voľbách a vytvorením ním vedenej novej vládnej koalície.

Na špičku opozície v tomto ťažení sa dostalo premotivované Progresívne Slovensko (ďalej len PS), ktoré podporovala aj Zuzana Čaputová. Snívalo o víťazstve ním forsírovaného Ivana Korčoka. Prebudenie po zverejnení výsledkov bolo nepríjemné nielen pre kandidáta, ale aj pre PS. Svoju politickú morálku znovu preukázala prezidentka SR. Hoci do Prahy ozlomkrky utekala ešte pred oficiálnym vyhlásením výsledkov volieb českého prezidenta, doma nenašla toľko slušnosti a „citlivosti“, aby víťazovi volieb zagratalovala osobne, ale použila len telefón. No aspoň že to...

Nezabúdajme, že nová slovenská vláda bola prijatá neprívetivo aj na neoliberálnom Západe, obzvlášť v EÚ. Možno pochopiť negatívne reakcie pravice, lebo Smer-SSD bol jedinou ľavicovou, sociálnodemokratickou stranou, ktorá v roku 2023 zvíťazila v 10 parlamentných voľbách v 9 štátoch EÚ (v Grécku boli dvakrát). Aj vo Švajčiarsku zvíťazila pravicovo populistická Švajčiarska ľudová strana. Napriek tomu Európska socialistická strana i politická skupina Progresívnej aliancie socialistov a demokratov (S&D) kvôli vytvoreniu koalície s SNS, ktorú označili za extrémistickú, takmer bleskovo pozastavili členstvo Smeru-SSD i Hlasu-SD vo svojich radoch. Uvidíme, či toto v nasledujúcich voľbách do Európskeho parlamentu (ďalej len EP) dokáže odvrátiť neúspech, ak nie rovno debakel „principiálnych“ európskych stredových socialistov, ktorý naznačujú prieskumy.

O účasti v druhom kole prezidentských volieb od roku 1999

Treba, aj keď politicky málo korektne, zdôrazniť, že zmena voľby prezidenta SR v parlamente na priamu v roku 1999 bola účelová. Vládnej koalícii, ktorú tvorili Slovenská demokratická koalícia (Demokratická únia, Kresťanskodemokratické hnutie, Sociálnodemokratická strana Slovenska a Strana zelených na Slovensku), Strana demokratickej ľavice, Strana maďarskej koalície a Strana občianskeho porozumenia (teda spolu až 7 strán) nešlo totiž vôbec o snahu „zvýšiť“ úroveň demokracie na Slovensku.

Hlavným motívom zmeny, ktorá sa prijala po zložitých rokovaniach, boli obavy, či sa v NR SR, kde mala koalícia 93 kresiel, nájde dosť hlasov na podporu jej kandidáta. V hre bolo totiž viac mien. Nakoniec pod tlakom protimečiarovskej atmosféry došlo k dohode. Kandidátom v prvých priamych voľbách prezidenta sa stal Rudolf Schuster.

Tabuľka Vývoj účasti na 2. kole prezidentských volieb od roku 1999 a ich výsledky.

Zdroj: Slovenský štatistický úrad

Nebudeme komentovať tieto údaje, len uvedieme dve, opäť politicky málo korektné, hypotézy. Prvou je, že pôsobenie Rudolfa Schustera na poste prezidenta nesplnilo očakávania občanov (bolo možno až sklamaním), zrejme aj preto, že príliš kládol do popredia svoju osobu. Viedlo asi aj k tomu, že v nasledujúcich voľbách záujem o ne poklesol. Druhou je, že „prezidenti bez skúseností z politiky“ A. Kiska a Z. Čaputová svojím pôsobením úradu na prestíži nepridali. Ani jeden z týchto troch

prezidentov už druhýkrát nekandidoval. Za najslabšieho prezidenta SR sa v niektorých zdrojoch z rôznych dôvodov považuje už dávnejšie Z. Čaputová, ktorá bola zvolená najnižším počtom hlasov v doterajších voľbách.

Sucho, matematicky, vyjadrené P. Pellegrini získal v tohtoročných voľbách o tretinu (33,4 %) viac hlasov ako Z. Čaputová pred piatimi rokmi. I. Korčokovi nepomohlo ani to, že v druhom kole mal väčšiu podporu ako víťazná Z. Čaputová. Zdá sa, že neoliberálno-globalistická manipulácia slovenského obyvateľstva narazila už na svoje mantinely.

V atmosfére, ktorá sa vytvárala pred prezidentskými voľbami, sa zvyšoval aj záujem občanov o ne. Na čo najväčšiu účasť vyzývala opozícia aj prezidentka. Slovenský volič však po dvoch nepodarených „experimentálnych“ prezidentoch protežovaných zvonku tretiemu kandidátovi v tejto línii (hoci bol skúseným prozápadným diplomatom) natoľko „nenadržiaval“.

Voliči sa tentokrát priklonili na stranu kandidáta, ktorého podporovali sociálne a národne orientované sily. Výrazne narástol počet ľudí nespokojných s tým, k čomu priviedla diletantská politika matovičovsko-hegerovsko-ódorovského trojvládia s podporou Z. Čaputovej. Nepremyslené podriaďovanie sa požiadavkám Washingtonu i oboch Bruselov („natovského“ i úniového) väčšine občanov zhoršilo sociálno-ekonomickú situáciu i pociťovanie bezpečnosti a oslabilo aj dôveru v takúto demokraciu.

Médiá hlavného prúdu robili v záujme I. Korčoka (a proti P. Pellegrinimu) všetko, čo vládali, ale ich vplyv oproti minulosti zoslabol. Ani mimovládne organizácie a aktivisti už nedokázali zmanipulovať občanov tak ako v rokoch 2014 a 2019. Zrejme kontraproduktívne, najmä pred druhým kolom, vyzneli pre I. Korčoka podporné vyhlásenia politikov, ktorí na Slovensku nedávno, ale aj pred rokmi skončili svoje pôsobenie neúspechom. Možno lepšie by urobili, keby zostali ticho...

Stručne sa zastavíme pri vybraných politicko-mediálnych ohlasoch, ku ktorým viedlo doma i v zahraničí víťazstvo P. Pellegriniho. Prvá vlna reakcií naň skončila („zázračné“ tri dni pominuli) a už sa nastoľujú iné politicko-mediálne témy. K analýze príčin výsledkov volieb, ktoré môžu znamenať zmenu v slovenskej politike aj na viac rokov, sa treba pozrieť dôkladnejšie, ale aj pokojnejšie. Bude to možné až po opadnutí volebných nálad, ktoré boli tentokrát veľmi vyhrotené.

Pokrytecký plač stúpencov Ivana Korčoka a s nimi spojených médií nad „ohrozením“ demokracie

Neúspech I. Korčoka viedol medzi opozičnými politikmi k vyjadreniam, ktoré nie sú hodné analýzy, lebo spravidla sú plné nielen nárekov, sklamaní a trpkosti, ale aj dehonestácie a nenávisť. V politických dejinách Slovenska by sme ich mohli zaradiť do kapitoly „Pokrytecký plač nad ohrozením demokracie“ s podtitulom „Matovičovsko-hegerovsko-ódorovské trojvládie s podporou Z. Čaputovej nespomínajte!“

Podivný jav sa však objavil medzi „odborníkmi“, ktorí sa označujú najmä za politológov. Ich hodnotenia boli síce pestré i široké, ale až na málo výnimiek v nich bolo akosi pomenej racionality a išlo viac o prezentáciu zbožných želaní. Až na výnimky prúdili jedným smerom, akoby chceli zmeniť pohľad na politickú realitu, ktorá po voľbách vznikla. Výrazne prevažovali negatívne hodnotenia, pričom varovné je, že k víťazovi volieb často pristupovali s dešpektom aj viacerí skúsenejší analytici. Takmer úplne absentovala snaha pozrieť sa na výsledok volieb a jeho širšie súvislosti objektívne, s patričným nadhľadom.

Uvedieme (bez mien), len na ilustráciu, voľne tri často sa opakujúce výroky (typy výrokov), ktoré sú šablónovité, a nie príliš uvážené. Mudrlanti najmä „slniečkarskeho“ typu však hneď a presne vedeli,

ako zle sa bude všetko vyvíjať. No čo už, keď bolo treba rýchlo „pofúkať boľáčky“ tým, ktorí prehrali.

Prvým je, že ide o úspech politiky R. Fica a že P. Pellegrini zostane v jeho tieni. Druhým je dokazovanie toho, že sa „vybičovala“ spoločenská atmosféra, v ktorej sa konali voľby a strašilo sa vojnou. Napokon tretím je, že nástup P. Pellegriniho do funkcie prezidenta SR povedie k rozpadu a zániku Hlasu-SD (jeho pohlteniu Smerom-SSD).

No a do ríše politickej absurdnosti patrí výrok, o duševno-politickom zdraví autora (a nie je to politik z Trnavy) ktorého možno vážne pochybovať, lebo výsledky volieb videl až v divnom spojení s pomstou za november 1989.

Pri hodnotení výsledkov slovenských volieb na zjednotenom Západe nič nového

Z väčšiny štátov, a nielen EÚ a NATO, prišli P. Pellegrinimu spravidla formálne diplomatické blahoželanía. Zblahoželala mu aj predsedníčka Európskej komisie (ďalej len EK) Ursula von der Leyenová.

V médiách to však bolo iné. Aj na Západe sa výsledky prezidentských volieb v SR hodnotili tiež šablónovite, silne negativisticky a nechýbalo ani „strašenie“. Objavili sa aj úplne scestné „úlety“, ktoré chceli SR rovno potrestať. Leitmotívom bolo, že Slovensko sa stalo „novým trójskym koňom Ruska“ v Európe. Vnímali sa spravidla ako potvrdenie obratu v postoji SR k vojne na Ukrajine a posilnenie pozícií Moskvy v strednej Európe, k čomu povedie „spojenie“ Slovenska s Maďarskom. Používali sa aj naratívy, ktoré varovali pred narastajúcim populizmom, nacionalizmom a euroskepticizmom na Slovensku. Tak napr. BBC a AP uviedli, že zvíťazil „populista s priateľským a zhovievavým postojom voči Rusku“, podobným ako má R. Fico. Podľa New York Times to povedie k posilneniu postavenia „populistického“ R. Fica a pod.

V ČR došlo k zaujímavému javu. Politici z vládnych kruhov a v súzvuku s nimi aj médiá hlavného prúdu dojemne plakali nad prehrou I. Korčoka a strašili pred novými nebezpečenstvami v slovenskej politike. Bola tam však aj skupina politikov, najmä opozičných, ktorí víťazstvo P. Pellegriniho úprimne privítali. Išlo predovšetkým o také osobnosti, ako sú bývalí prezidenti a predsedovia vlády Václav Klaus a Miloš Zeman, ale aj jeden z hlavných predstaviteľov opozície, tiež bývalý premiér Andrej Babiš. Takže aj v ČR je spoločnosť rozdelená, hoci tam slovenskí „populisti“ nestrašili vojnou ani „nevybičovávali“ verejnú atmosféru. P. Pellegrini aj v týchto podmienkach vyhlásil, že jeho prvá zahraničná cesta povedie do Prahy. Uvidíme, nakoľko diplomaticky sa zachová Petr Pavel.

V Maďarsku sú hodnotenia výsledkov volieb tiež protirečivé, ale v opačnom „garde“ ako v ČR. Víťazstvo P. Pellegriniho privítali vládni predstavitelia vrátane predsedu vlády Viktora Orbána, ktorý ho označil o. i. aj za úspech mierových síl. Médiá, ktoré nemajú radi V. Orbána, hodnotili výsledky volieb negatívne. Nezávislý internetový portál 444.hu ešte 6. apríla uviedol krátku správu „Nekandiduje, ale Fico by mohol byť najväčším víťazom slovenských prezidentských volieb“ (*Nem indul, mégis Fico lehet a szlovák elnökválasztás legnagyobb nyertese*). Aj ľavicový denník Népszava, ktorý dnes stojí na strane opozície, zahral na jej struny a 8. apríla uverejnil článok Márie Gálovej „Orbánova vláda donútila slovenských Maďarov do nemožného spojenectva, ktoré im neprináša nijaký osoh“ (*Képtelen szövetségre kényszerítette az Orbán-kormány a szlovákiai magyarokat, akiknek ebből semmi hasznuk nem származik*). Opoziční politici sa téme, ktorú využil V. Orbán, radšej príliš nevenovali.

V Poľsku boli naše prezidentské voľby v tieni volieb do samosprávy, ktoré sa považovali za prvý test výsledkov pôsobenia novej vlády, ktorá nastúpila v decembri 2023. Výsledky neboli pre stranu predsedu vlády Donalda Tuska najlepšie a reakcia poľských médií na voľby slovenského prezidenta bola preto slabšia. Oceňujeme, že vo viacerých médiách podali stručnú charakteristiku politickej

dráhy P. Pellegriniho. Dopĺňali ju však zdrojmi z hlavného prúdu v zahraničí, vrátane slovenských prameňov, odkiaľ preberali aj Západom preferované naratívy.

Iný charakter mal pohľad na voľby v Rusku. Výsledky boli prijaté pomerne pozitívne, ale rozvážne. Agentúra TASS 8. apríla uverejnila dlhšiu správu „Za prezidenta Slovenska zvolili stúpenca mieru a odporcu dodávok zbraní Ukrajine“ (*Президентом Словакии избран сторонник мира и противник поставок оружия Украине*). Viaceré zdroje uviedli, že hoci výsledky volieb sú v súčasnej rusofóbii v Európe výnimkou, ich význam nemožno preceňovať. Poukazovali na to, že novozvolený slovenský prezident je pevným zástancom členstva v EÚ a NATO. Niektoré zdroje dodávali, že Slovensko je malým štátom a jeho hlas v EÚ a v NATO tomu zodpovedá.

Záverom - pred nami sú ešte tretie voľby

Pred nami je tretie kolo politických bojov o Slovensko a jeho budúcnosť v priebehu necelého roka – uskutočnia sa voľby do Európskeho parlamentu. Vyžadujú inú taktiku strán ako prezidentské i vnútroštátne parlamentné voľby. V „stredových silách“ pravice i ľavice, ktoré v spojení s liberálmi všakovakých masí, ovládajú EP, sa šíri veľký strach. Nespokojnosť obyvateľstva EÚ s jej vedením sa výrazne zvýšila najmä v dôsledku piatich faktorov:

- deformovanej neoliberalnej politiky, ktorá sa v posledných rokoch navyše príliš podriadila požiadavkám USA a NATO,
- nezvládnutia migrácie (EP napriek tomu schválil nový kontroverzný pakt o migrácii a azyle, s ktorým viaceré štáty vrátane Slovenska nesúhlasia),
- nepremyslenej zelenej politiky s nepredvídanými sociálno-ekonomickými komplikáciami,
- snahy obmedziť suverenity členských štátov a upevniť centralizmus a moc Bruselu,
- opustenia mierového projektu.

EÚ sa ocitla na rázcestí. Jej ďalšiemu fungovaniu v tomto smere by sa malo zabrániť a vrátiť sa k pôvodnej vízii európskej integrácie. Bude to mimoriadne náročné, lebo sily, ktoré jej v súčasnosti vládnu, sú bohaté, mediálne silné, ale aj arogantné a čoraz menej berú do úvahy potreby obyvateľstva.

Napriek patetickým, ale slizkým rečiam o výhodách západnej neoliberalnej demokracie vidíme v EÚ alarmujúcu skutočnosť, že sa v nej otvorene presadzuje len jeden jediný správny názor. Štát, ktorý sa mu úplne nepodriadi, sa stáva terčom politicko-mediálnych útokov. Môžu sa proti nemu prijať aj sankcie a zneužíva sa i „filtrovanie“ eurofondov. Sú však sily, ktoré idú do volieb s cieľom zmeniť súčasnú líniu pôsobenia EÚ.

Na Slovensku bol v minulosti záujem o voľby do EP veľmi nízky (v roku 2014 a 2019 dokonca najnižší v EÚ). Okrem toho časť súčasných slovenských europoslancov zlomyselne a zákerne útočí proti vlastnému štátu a jeho obyvateľstvu. Treba preto zvoliť čo najviac sociálne a národne orientovaných poslancov. PS, ale aj ďalšie opozičné strany zastúpené v parlamente i mimo neho, sa na tieto voľby chystajú s vidinou, že po dvoch neúspechoch konečne nad stranami vládnej koalície, najmä Smerom-SSD, zvíťazia.

Takže aj voľby do EP vyžadujú prinajmenšom takú pozornosť ako dvoje predchádzajúcich volieb, ale aj zúročenie skúseností z nich. Musí sa zvýšiť aj účasť na nich. No a nesmie sa zabudnúť ani na navodzovanie poriadku v právnej a verejnoprávnej mediálnej oblasti, ktorý ovplyvňuje aj volebnú atmosféru v spoločnosti.

ZDROJ: Nové slovo